

* **THIS TEXT IS PUBLISHED ON THE NOMOS LEGAL DATABASE**

<http://lawdb.intrasoftnet.com/nomos/nomos_frame.html>

* **NOMOS LEGAL DATABASE HAS KINDLY PROVIDED PERMISSION FOR THE PUBLICATION OF THE TEXT BELOW ON THE PACE INTERNATIONAL CISG DATABASE**

ΜΠρ Θεσσαλονίκης 16319/2007

(ΧΡΙΑ 2008/147)

Δικονομία πολιτική. Διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων. Διεθνής σύμβαση πώλησης εμπορευμάτων. Νομοθετικό πλαίσιο αυτής η σήμανση της Βιέννης. Προσδιορισμός του τόπου κατάρτισης της σύμβασης ή του τόπου εκπλήρωσης της παροχής σύμφωνη με τη σύμβαση της Βιέννης. Κρίση ότι η επίδικη αγωγή είναι απαράδεκτη λόγω έλλειψης διεθνής δικαιοδοσίας του ελληνικού δικαστηρίου.

Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης

Αριθμ. 16319/2007

Προεδρεύουσα: Σ. Σπυριδωνίδου, Πρωτοδίκης
Δικηγόροι: Μ. Χατζηβασιλείου- Σ. Ακριτίδης

[...Επειδή, η Σύμβαση Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων εφαρμόζεται ως την 1.3.2002. Από το χρονικό αυτό σημείο τίθεται πλέον σε ισχύ ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 44/2001 του Συμβουλίου της 22.12.2000 "για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (αρθρ. 76), ο οποίος και αντικαθιστά τη Σύμβαση Βρυξελλών κατά το ισχύον σήμερα πεδίο εφαρμογής. Ένα από τα επιμέρους σημεία διαφοροποίησης του Κανονισμού από τη Σύμβαση Βρυξελλών απαντά στον τρόπο καθορισμού του τόπου εκπλήρωσης της παροχής για τις διαφορές εκ συμβάσεως. Το άρθρο 5 σημ. 1 εδ. β' του Κανονισμού εξειδικεύει τον τόπο εκπλήρωσης της παροχής για τις δύο πλέον συνηθισμένες μορφές σύμβασης, τη σύμβαση πώλησης και τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών. Ειδικότερα, ως προς τον τόπο εκπλήρωσης της παροχής στις συμβάσεις πώλησης εμπορευμάτων ορίζεται ότι "εφόσον δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά", ο τόπος αυτός εντοπίζεται, εκεί όπου "δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παράδοση των εμπορευμάτων". Αν πρόκειται για διεθνή πώληση κινητών, υπαγόμενη στη Σύμβαση της Βιέννης, ο τόπος παράδοσης των εμπορευμάτων ταυτίζεται με τον τόπο, όπου ο πωλητής οφείλει να εκπληρώσει την παροχή του.

Ο τόπος αυτός εν αμφιβολία (αρθρ. 6 ΣυμΒιεν) εντοπίζεται εκεί όπου ο πωλητής έχει την εγκατάσταση του κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης (αρθρ. 31 περ. γ', αλλά και 31 παρ. α', β' ΣυμΒιεν). Επομένως, ο τόπος αυτός θα είναι κρίσιμος και για τον προσδιορισμό του δικαιοδοτικού συνδέσμου του άρθρου 5 σημ. 1 εδ. β' του Κανονισμού 44/2001, ο οποίος πλέον θα γίνεται με ευθεία εφαρμογή του αρθρ. 31 ΣυμΒιεν. Περαιτέρω, η Σύμβαση της Βιέννης της 11.4.1980 "για τις συμβάσεις διεθνών πωλήσεων κινητών πραγμάτων", η οποία κυρώθηκε με τον. 2532/1997 και ισχύει στη χώρα μας από 1.2.1999 εφαρμόζεται σε ιδιωτικού δικαίου συμβάσεις πώλησης κινητών πραγμάτων για επαγγελματικούς, αστικούς ή εμπορικούς σκοπούς (όχι καταναλωτικούς αρθρ. 2α). Οι διατάξεις της εφαρμόζονται ευθέως ως δικαιοδοτικός σύνδεσμος του forum contractus, αποτελούν

δηλαδή για τον έλληνα δικαστή τη *lex fori* ως προς τον τόπο εκπλήρωσης της σύμβασης στο πλαίσιο των άρθρων 3 και 33 του ΚΠολΔ, χωρίς να προηγείται οποιαδήποτε ιδιωτικού διεθνούς δικαίου αναζήτηση του εφαρμοστέου δικαίου. Αν, λοιπόν, πρόκειται για σύμβαση πώλησης υπαγόμενη στη Σύμβαση της Βιέννης ο τόπος εκπλήρωσης της παροχής δεν αναζητείται με βάση τα άρθρα 320 επ. του ΑΚ, αλλά με βάση τα αντίστοιχα άρθρα 31 και 57 της Συμβιεν, τα οποία ισχύουν ως εσωτερικό δίκαιο, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία των συμβαλλομένων (άρθρο 6 Συμβιεν). Έτσι, διεθνείς εμπορικές συνήθειες, γνωστές ως "Incoterms" (International Term of Commerce) όπως *cif*, *fob*, *free carrier*, *free on truck*, *free on rail*, κλπ, οι οποίες αποτελούν ερμηνευτικά κριτήρια σε επίπεδο συναλλακτικών ηθών και ισχύουν όταν τα μέρη τις έχουν ρητά ενσωματώσει στη Σύμβαση (Φλάμπουρα, Οι κανόνες του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου για τη Διεθνή Εμπορική πώληση (Incoterms 2000), ΔΕΕ 2000.260 επ.), εκτός αν η σύμβαση πώλησης προβλέπει μεταφορά πραγμάτων, οπότε κρίσιμος είναι ο τόπος παράδοσης των πραγμάτων στον πρώτο μεταφορέα, ή αν αφορά συγκεκριμένα ή κατά γένος ορισμένα πράγματα που πρόκειται να κατασκευασθούν ή να παραχθούν, οπότε η υποχρέωση παράδοσης, επομένως και ο τόπος εκπλήρωσης της παροχής ρυθμίζεται αναλόγως (αρθρ. 31 περ. α' και β' Συμβιεν), (Ελαμ 63/006 ΕπισκΕΔ 2006.1108 επ., Π. Αρβανιτάκης, Η επίδραση της Σύμβασης της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών στο δικονομικό δίκαιο, ΧρΙδ 2001.673 επ., Καλ. Παντελίδου, Ζητήματα από την κατανομή του κινδύνου στη Σύμβαση Βιέννης για τη διεθνή πώληση κινητών, ΧρΙδ 2002.97 επ.). Επομένως, σύμφωνα και με τα προαναφερόμενα ο τόπος εκπλήρωσης της παροχής καθορίζεται πρωταρχικά από τη βούληση των συμβαλλομένων, τη *lex voluntatis* και αν δεν προκύπτει τέτοια, ο αμέσως επόμενος κρίσιμος δικαιοδοτικός σύνδεσμος αναζητείται στο άρθρο 31 της Συμβιεν. Τέλος, όσον αφορά τον προσδιορισμό του τόπου κατάρτισης της δικαιοπραξίας λεκτέα τα εξής: υιοθετώντας τις αρχές της θεωρίας της λήψης, και η Συμβιεν ρυθμίζει το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης πώλησης με ανάλογο προς τον ΑΚ τρόπο. Κατά το άρθρο 23 Συμβιεν "η σύμβαση συνάπτεται κατά τη στιγμή που η αποδοχή της πρότασης παράγει αποτελέσματα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης", δηλαδή κατά τη ρητή ρύθμιση του άρθρου 18 Συμβιεν "αφότου περιέλθει στον προτείνοντα η έκφραση συναίνεσης". Καθώς, λοιπόν, η Συμβιεν, η οποία καθιερώνει για όσα θέματα ρυθμίζει αμέσως εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο, δεν ρυθμίζει ρητά ή αναλόγως τον τόπο κατάρτισης της σύμβασης, δεν θεσπίζει δηλαδή διάταξη ευθέως αντίστοιχη προς το άρθρο 192 ΑΚ, η επίλυση του τόπου κατάρτισης της δικαιοπραξίας θα αναζητηθεί στους ουσιαστικού δικαίου κανόνες του *forum*. Επομένως, για το παραπάνω δικονομικό ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας, ο τόπος κατάρτισης της σύμβασης θα αναζητηθεί με ευθεία εφαρμογή του αρθρ. 192 του ΑΚ. Έτσι, ο καθορισμός του τόπου κατάρτισης της σύμβασης ως δικαιοδοτικός σύνδεσμος στο πλαίσιο των άρθρων 3 και 33 του ΚΠολΔ δεν διαφοροποιείται ως προς τις υπαγόμενες στο πεδίο εφαρμογής της Συμβιεν συμβάσεις πώλησης σε σχέση προς τις υπόλοιπες ανάλογες συμβάσεις, που εμπίπτουν στις γενικές διατάξεις του ΑΚ (Π. Αρβανιτάκης, Η επίδραση της Σύμβασης της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών στο δικονομικό δίκαιο, ΧρΙδ 2001.674 επ.). Τέλος, η σύμβαση των ΗΕ για τη διεθνή πώληση κινητών πραγμάτων έχει τεθεί σε ισχύ στην Ιταλία από 1.1.1988 (Γιαννόπουλος, Σύμβαση Βιέννης, ΕΕΕυρΔ 3.1999, σελ. 622).

Στην προκειμένη περίπτωση, με την υπό κρίση αγωγή της η ενάγουσα εκθέτει ότι έχει την έδρα της στις [...] και δραστηριοποιείται στην επεξεργασία και εμπορία φρούτων, λαχανικών και οπωροκηπευτικών. Ότι στα πλαίσια της δραστηριότητας της αυτής στα μέσα Μαΐου 2003 στην Ιταλία, αγόρασε από την εναγομένη ιταλική εταιρία 12 τόνους ντομάτες και 7,5 τόνους λεμόνια, ιταλικής προέλευσης, αντί συμφωνηθέντος συνολικού τιμήματος 13.622 ευρώ. Ότι εξόφλησε άμεσα το ως άνω τίμημα και η εναγομένη εξέδωσε το υπ' αριθμ. [...] τιμολόγιο

λιανικής πώλησης. Ότι τόπος παράδοσης των πωληθέντων είχε συμφωνηθεί η Λαχαναγορά Θεσσαλονίκης. Ότι η εναγομένη δεν εκπλήρωσε την παροχή της ως όφειλε, διότι οι ποσότητες των οπωροκηπευτικών που της παρέδωσε είχαν πραγματικά ελαττώματα, όπως αναλυτικά τα εκθέτει στο δικόγραφο. Ότι ενόψει των ανωτέρω ελαττωμάτων αρνήθηκε να παραλάβει τα πωληθέντα εμπορεύματα και ότι επέστρεψε αμελλητί το φορτίο στην εναγομένη. Ότι εξαιτίας της ελαττωματικότητας των προϊόντων, η ενάγουσα δεν μπόρεσε να τα μεταπωλήσει σε άλλους εμπόρους, όπως είχε προσυμφωνήσει, έναντι συνολικού τιμήματος 20.500 ευρώ και γι' αυτό το λόγο ότι υπαναχωρεί από την πώληση. Με βάση αυτά τα πραγματικά περιστατικά, η ενάγουσα ζητά να κηρυχθεί *ex tunc* λυθείσα η επίδικη σύμβαση πώλησης, να υποχρεωθεί η εναγομένη με απόφαση προσωρινά εκτελεστή αφενός να της επιστρέψει το ποσό των 13.622 ευρώ, νομιμότοκα από το χρόνο καταβολής του και αφετέρου να της καταβάλει το ποσό των 6.878 ευρώ ως διαφυγόν κέρδος και τέλος να καταδικαστεί η εναγομένη στη δικαστική της δαπάνη. Η εναγομένη με τις προτάσεις της προέβαλλε τη δικονομική ένσταση έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας των ελληνικών Δικαστηρίων, καθόσον τόσο τόπος κατάρτισης της επίδικης σύμβασης, όσο και τόπος εκπλήρωσης της παροχής της ήταν η Ιταλία. Η ως άνω ένσταση, η οποία παραδεκτά προτείνεται κατ' άρθρο 262 του ΚΠολΔ και είναι νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων που προαναφέρονται στη μείζονα σκέψη της παρούσας, πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα. Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων απόδειξης και ανταπόδειξης που εξετάστηκαν με επιμέλεια των διαδίκων στο ακροατήριο και περιλαμβάνονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά δημόσια συνεδρίαση του παρόντος Δικαστηρίου, οι οποίες εκτιμώνται σύμφωνα με το λόγο γνώσης και το μέτρο αξιοπιστίας του καθένα, σταθμιζόμενες κάθε μία χωριστά και σε συνδυασμό η μία με την άλλη, όλα τα έγγραφα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και νόμιμα προσκόμισαν, που λαμβάνονται υπόψη άλλα προς άμεση απόδειξη και άλλα για την συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, για κάποια από τα οποία γίνεται ιδιαίτερη μνεία παρακάτω, χωρίς όμως να παραλείπεται κανένα κατά την εκτίμηση της ουσίας της διαφοράς, τα διδάγματα της κοινής πείρας, τα ποία το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του αυτεπαγγέλτως (άρθρο 336 ΚΠολΔ), τα διαμειβόμενα με τις έγγραφες προτάσεις των διαδίκων αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η ενάγουσα εταιρία με την επωνυμία [...], έχει την έδρα της στις [...] και δραστηριοποιείται στην επεξεργασία και εμπορία φρούτων, λαχανικών και οπωροκηπευτικών. Στα πλαίσια της δραστηριότητας της αυτής στα μέσα Μαΐου 2003, ο Β.Μ. δρώντας ως άμεσος αντιπρόσωπος και για λογαριασμό της ενάγουσας, μετέβη στην Ιταλία και κατάρτισε με την εναγομένη ιταλική εταιρία, η οποία εδρεύει στην πόλη Βιτόρια της Ιταλίας και εμπορεύεται οπωρολαχανικά προϊόντα, σύμβαση πώλησης δυνάμει της οποίας η τελευταία της πώλησε 12 τόνους ντομάτες και 7,5 τόνους λεμόνια ιταλικής προέλευσης, αντί συμφωνηθέντος συνολικού τιμήματος 13.622 ευρώ. Στην παραπάνω σύμβαση πώλησης μεσολάβησε ο επίσης Ιταλός ανεξάρτητος διαμεσολαβητής-ελεύθερος επαγγελματίας, Ν., ο οποίος αγόρασε από την εναγομένη για λογαριασμό του Β.Μ. Στη συνέχεια, ο Ν. ανέλαβε να μεταφέρει τα εμπορεύματα στη Θεσσαλονίκη, με δική του ευθύνη. Συνεπώς, η σύμβαση της επίδικης πώλησης καταρτίστηκε στην Ιταλία, εφόσον στην Ιταλία έλαβε χώρα η αποδοχή της πρότασης της ενάγουσας για την εν λόγω αγορά, από την εναγομένη, σύμφωνα και με τα προαναφερθέντα στη μείζονα σκέψη. Όσον αφορά τον τόπο εκπλήρωσης της παροχής της εναγομένης δεν προέκυψε βούληση των συμβαλλομένων, δυνάμει της οποίας να συμφωνείται μεταφορά των πωληθέντων εμπορευμάτων και παράδοση τους στη Θεσσαλονίκη. Το ότι δεν υπήρξε τέτοιου είδους σχετική μεταξύ τους συμφωνία αποδεικνύεται τόσο από τον ιταλό μάρτυρα ανταπόδειξης, ο οποίος κατέθεσε ότι "... είμαι ανεξάρτητος διαμεσολαβητής-ελεύθερος επαγγελματίας ... εγώ αγόρασα τα εμπορεύματα για λογαριασμό του κ. Μ. ... τα εμπορεύματα ταξίδευαν από Ιταλία για Ελλάδα με ευθύνη δική μου ... για το

εμπόρευμα την ευθύνη σε περίπτωση ζημίας είχα εγώ ... το φορτίο το φόρτωσα εγώ με τους εργατές μου στο φορτηγό ... εγώ παραλαμβάνω για λογαριασμό της εκάστοτε αγοράστριας εταιρίας από την εκάστοτε πωλήτρια εταιρία...", όσο και από τον πρώτο μάρτυρα απόδειξης Β.Μ., ο οποίος κατέθεσε ότι "... ο Κ. έχει μεγάλη εμπειρία στο εμπόριο ... ο Κ. με ρώτησε πως θέλουν τα χρήματα, χωρίς καν να γνωρίζει ποια είναι η πωλήτρια εταιρία ... προσωπικά δεν γνωρίζω τον Ν. ... το τηλέφωνο του Ν. μου το έδωσε ένας Ιταλός ...". Από τα παραπάνω με σαφήνεια προκύπτει ότι τόσο η ενάγουσα, όσο και ο άμεσος αντιπρόσωπος της Β.Μ. δεν ήρθαν σε άμεση επαφή με την εναγομένη, προκειμένου να συμφωνήσουν κάτι διαφορετικό για τον τόπο παράδοσης των εμπορευμάτων. Εξάλλου, η ίδια η ενάγουσα στην προσθήκη των προτάσεων της αναφέρει στην 10η σειρά της 2ης σελίδας τους ότι "... δεν συνομολογήθηκε ποτέ κάποιος όρος Incoterm, με βάση τον οποίο η εναγομένη θα απαλασσόταν από τον κίνδυνο μόλις παρέδιδε στη Σικελία στο μεταφορέα". Περαιτέρω, δεν αποδείχθηκε οποιαδήποτε εμπλοκή της εναγομένης στην επιλογή της μεταφορικής εταιρίας, που θα μετέφερε τα πωληθέντα εμπορεύματα, ούτε κάποια σύμβαση ασφάλισης αυτών κατά τη διάρκεια της μεταφοράς τους. Αντίθετα, αποδείχθηκε ότι μετά την παραλαβή των προϊόντων στη θεσσαλονίκη η ενάγουσα επιχείρησε να επικοινωνήσει με τον Ν. και όχι με την εναγομένη προκειμένου να παραπονεθεί για την ποιότητα των πωληθέντων, σύμφωνα με την κατάθεση του πρώτου μάρτυρα απόδειξης "... ο Κ. επιχείρησε να βρει τηλεφωνικά τον Ν. μετά την παραλαβή, όμως άλλαξε τον αριθμό του τηλεφώνου του ...". Ενόψει των ανωτέρω, αποδείχθηκε με σαφήνεια ότι δεν υπήρξε αντίστοιχη βούληση των διαδίκων, ως δικαιοδοτικός σύνδεσμος του τόπου εκπλήρωσης της παροχής της εναγομένης στη θεσσαλονίκη, δηλ. *lex voluntatis*. Επίσης, δεν ενσωματώθηκαν ρητά στη σύμβαση διεθνείς εμπορικές συνήθειες, γνωστές ως "Incoterms", οι οποίες ν' αποτελέσουν ερμηνευτικά κριτήρια σε επίπεδο συναλλακτικών ηθών. Σύμφωνα λοιπόν και με τα προαναφερθέντα στη μείζονα σκέψη της παρούσας, ελλείπει των ανωτέρω, ο αμέσως επόμενος κρίσιμος δικαιοδοτικός σύνδεσμος αναζητείται στο άρθρο 31 της Συμβιεν, οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται ευθέως ως δικαιοδοτικός σύνδεσμος του *forum contract*, αποτελούν δηλαδή για τον έλληνα δικαστή τη *lex fori* ως προς τον τόπο εκπλήρωσης της σύμβασης στο πλαίσιο των άρθρων 3 και 33 του ΚΠολΔ και σύμφωνα με το οποίο άρθρο, τόπος εκπλήρωσης της παροχής είναι ο τόπος, όπου ο πωλητής έχει την εγκατάσταση του κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης, ο οποίος στην προκειμένη περίπτωση είναι η πόλη Βιτόρια της Ιταλίας, όπου η εναγομένη εταιρία έχει την έδρα της. Ως εκ τούτου, η ένσταση της εναγομένης περί έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου αυτού, πρέπει να γίνει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη, απορριπτόμενων των αντίθετων ισχυρισμών της ενάγουσας και να απορριφθεί η υπό κρίση αγωγή ως απαράδεκτη για έλλειψη δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 4 εδ. β' του ΚΠολΔ. Τέλος, τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφιστούν στο σύνολο τους μεταξύ των διαδίκων, διότι η ερμηνεία του κανόνα δικαίου που εφαρμόστηκε ήταν ιδιαίτερα δυσχερής (άρθρο 179 του ΚΠολΔ)...]